

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Főtitkár, Hermann-udvar 1. emelet,
a főlepcsőnél.

Bérmontell leveleket csak ismert
kéztől fogadjunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk

Kiadóhivatal:

Főtitkár, a törvényszék melletti Neumann-
háznak utcájára nyíló helyiségben.

Hirdetések díjazásáról szerint.

Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap
utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:

Egész évre 12 frt.
Fél évre 6 frt.
Negyed évre 3 frt.
Egy hónap 1 frt.

Videkre postán küldve:

Egész évre 14 frt. — kr.
Fél évre 7 frt. — kr.
Negyed évre 3 frt. 50 kr.
Egy hónap 1 frt. 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendőek.

A francia trónkövetelők kiutasítása.

Arad, május 27.

A párisi lapok napok óta már egyéb politikai dologról alig írnak, mint a trónkövetelők kiutasításáról. S ezzel csak a közhangulatot tükrözik vissza. Az igazság nagy hullámok vesztet el a parlament körökön, s ismét, mint Franciaországban ez már rendszeren történni szokott, — áthat a nagy közönségre, amely ha egyszer felkap egy ily természetű kérdést, minden áron érvényesíteni akarja azt a befolyást, melyet a köztársasági intézmények részére terjedt körben biztosítanak.

A kormány nem térhet ki a közhangulat ekként való nyilvánulásának következményei alul. Akarmily aggodalmi vannak is, hogy a kiutasítás nem fog-e hátrányos lenni a köztársaság-nak nemzetközi helyzetére nézve: a kérdést most már, midőn ily acut jellegűt öltött, félrehabályokkal elütni nem lehet.

Hogy a helyzet a trónkövetelők nézve ily válságossá vált: annak legelső sorban ok maguk az okai. Hiszen jól emlékezhetünk, hogy a legutóbbi volt választásoknál az Orleans-dynastia hívei által kifejtett nagy agitációk, s az ezek által elért, a köztársaságra nézve már-már végzetesnek mutatkozott eredmény mily izgatottságra hozta a köztársaság híveit! S mily erősen lépett fel már akkor a közhangulat, hogy az ily visszaéléseket meg kell szüntetni: s azokról, akik megelégednek minden állampolgár azon legelső kötelességével, hogy a fennálló államhatalmi rendszert tiszteletben tartsa — meg kell vonni a polgári jogot. Ki kell őket utasítani az ország területéről.

A Freycinet-miniszteriumnak akkor sikerült szétoszlatni, különösen az Orleans-dynastia feje felől, az összetoronyosult zivatart.

Es ime kevés idő múlva ugyanezek az Orleans-ház feje — a párisi gróf — hívja ki maga ellen a közhangulatot. Azon alkalomból, hogy leánya a portugál trónörökösrel eljegyeztetett: jónak látta, a legszemétszerűbb ostentatíva oly jellegű ünnepélyeket rendezni, mint ha ő valósággal ott ülne azon a trónon, amelyhez való joga csak tradícióban él. Oly tradícióban, amelyekkel a francia nemzet már teljesen szakított.

Egyszerűen politikai baklövés volt-e ez az Orleans-ház hívei részéről, kik azon ünnepélyek alatt, mint a legfő-

nyesb udvartartás tagjai környezték a párisi grófot? Vagy talán előre jól megfontolt hatás-vadászat?

Talán tisztában voltak magukkal, hogy az a zivatar, amelyet a jogtalanul kifejezett uralkodói fény zúdít ellenük, a köztársaságiak részéről: teljesen ellensúlyozva lesz, különösen a vidéki nép nagy tömegeire gyakorolható azon nagy benyomás következményei által, amelyet a régi időkben még fennmaradt nimbus új fényben ragyogása idéz elő!

Vajon újból beteljesül-e a Bourbonokon, hogy nem tudnak tanulságot meríteni a multakból? Vagy pedig azt hiszik, hogy ma már kiadhatják a jel-szót a köztársaság felforgatására!

Mi inkább az elsőt hiszszük. Tizenhat éve már, hogy Franciaországban a köztársaság fennáll. Gyökérszála meszsze szétágaznak a politikai és a társadalmi élet rétegeibe. A monarchia visszaállítása iránt lappanghat még az ország egyes vidékein — a hagyományaihoz szívósan ragaszkodó nagy néptömegek körében — a vágy S e vágy bizonyos körülmények összehatalkozása mellett, vészjósló fellángolásokra is vezethet. Azonban a köztársaság híveinek összetartása minden ez irányban nyilvánuló mozgalomnak teljesen képes elejét venni, megvonni attól egészen a lehetőségét, hogy ezáltal elérni csak alaposan remélhesse is.

Ha tehát az Orleansok va-banque-ot akarnak játszani a francia nemzet nagy többségével szemben: ez lehet tőlük egy elkeseredett fogás: de politikai veszedelmét nem képezhet a köztársaság ellen.

A kihívás azonban megtörtént. A közhangulat erősen követeli az elégtételt.

A legújabb párisi hírek szerint a kormány tisztában van magával, hogy az esetre, ha a közhangulatnak legalább részben eleget nem tesz — nem lesz képes magát fenntartani.

Ugy hírlik, hogy a párisi grófot — okvetlenül, azután Napoleon Jerome herceget is talán — ki fogják utasítani. Pedig ez az utóbbi mily szépen elmondta néhány nap előtt, hogy ő mennyire tisztességes ember, akár egy Aristides. Meg se járja, ha — amiként bizony teljesen megérdemelné neveltség plon-plon-ádaival — sokkal kevesebbnél veszik, mintsem érdemes volna elkergetését még szóba is hozni.

Megemlítendő még az is, hogy maguk a legitimisták, amiként a képviselők

kamarának kedden tartott első ülésén egy különben jelentéktelen incidensből kitűnt, — szintén egy követ fúnak az Orleans ellen a köztársaságiakkal.

Szóval minden oda mutat, hogy a kiutasításnak annyiszor felmerülő kérdését most az egyszer legalább felíg-meddig — úgy, hogy a közhangulat egyidőre legalább elesendesüljön — meg kell oldania a Freycinet-kabineteknek.

S kíváncsok, hogy ezt a francia köztársaság külföld előtt való reputációjának csorbitása nélkül legyen képes keresztülvinni.

(*)

A miniszterelnök nyilatkozata.

Tiszta Kálmán miniszterelnök ismeretes és a Hentzi-ügyben tett nyilatkozatáról a „Pesti Napló” azt jegyezte meg, hogy a miniszterelnök ő felségétől távirati uton kapott felhatalmazást a nyilatkozat megtételére.

E valószínűtlennek látszó állításra, a „Pester Lloyd” a következőket írja:

Mi nem rösteljük nyíltan bevallani, hogy mi nem vagyunk oly szerencsések, mint tisztelt collegünk, hogy a miniszterelnök titkáiba, különösen ami levelezését ő felségével illeti, beavatottak legyünk s ezért csak vélekedés, ha mi a „Pesti Napló” említett közleményét az igazságnak alig egészen megfelelőnek vesszük. E véleményünk leginkább a miniszterelnök által adott válasz tartalmára támaszkodik, melyben mi semmi olyant találni képesek nem vagyunk, ami szükségessé tette volna, hogy az iránt külön kérdést intézzünk Bécsbe és hogy ő felsége külön felhatalmazását kikérjék. E tétele tudvalevőleg három részből áll. Legelőbb elmondotta Tiszta ur a dolgok tényállását, amint az a hivatalos értesítés szerint tudomására jutott; e tekintetben a dolgot természetesen felől itt mindenesetre jobban voltak értesítve, mint Bécsben, úgy, hogy Bécsből bizonyosan intézhettek kérdést Budapestre a történetek felől, de nem megfordítva. A beszéd második részében a miniszterelnök saját nevének adott kifejezést az eset felől, a melyet „tapintatlannak és helytelennek” talált: de saját nevére felől Tiszta urnak természetesen sehonnan sem kellett információt szereznie. A miniszteri válasz harmadik része nem vonatkozott kizárólag a szóban forgó egyes esetre, hanem azon véleményekre, melyek az irányadó körökben, „főleg egészen a legfelsőbb” uralkodók: ebben az elmondott, hogy a döntő körök hasonlóan ő hozzá (a miniszterelnökhöz), nemzeti önértékelni védelmet minden sértés ellen kötelességüknek tartják; hogy ott is azt óhajtik, hogy a fegyveres erő tartózkodjék mindentől, aminek politikai színezete van; hogy egyáltalán kikérülendő minden, ami félreértésre adna alkalmat; valamint hogy az ilyen esetek ismétlődésének kiküldése iránt meg fog tétetni a kellő intézkedés.

Tiszta urnak ezen érteletét nem csupán tegnap reggel óta ismeri, s ehhez nem volt szükséges külön távirati vagy másféle utasítás, mert a magyar miniszterelnökök évek óta ismételve volt alkalmuk e tekintetben az

egy és fél levél. (Nálunk megsült peccsenye, szerzőgő „zaft-tal.)

d) Itolok: Pár csöpp jeges vörös bor és apró jegespecskák szopogatása. (Nálunk tüzes borok és hevítő kávék.)

Pfűh! Mindenesetre bájos hölgyeim! Egy pillanatra, ha szabad, egy legyezőt! Köszönöm . . . Ah . . . most már folytathatjuk.

— Ah! ez a rettenetes, borzasztó, kiállhatatlan meleg! milyen pokoli volna, az önkö legyezője nélkül. De így jól van. És hogy még türethetőbb legyen a helyzet, keressenek elő egy zuzmarával teljes, csontig fagyott, havas földtűjkepet és nézzék azt pihégre, addig én beszélek a new-yorki kövérek báljáról . . . azaz, hogy ezer pardon! hiszen most végzetes volna egy olyan gúzfürdő . . . Nem, nem erről, a Csánády bácsi látszóvöléről akarok beszélni.

Tetszik tudni Csánády bácsiról, a híres veterán szélbali képviselőről akarok beszélni, a kinek a közbeszólásai vannak olyan híresek, mint a Hangl-kioszk jeges kávéja . . . Ugy-e ez jó volt? . . . Mindjárt gondoltam, hogy ebben a nagy melegben jól fog hatni, de kérem a Csánády bácsi látszóvölét vár reánk, tehát ismerkedjünk meg vele.

Kiállhatatlan meleg volt a házban. A legyezők világa járta akkor is. A karzatok mind turesk voltak. Ennek dacára Csánády bácsi folyton a vele szemben levő üres karzatra látszóvezett. A szomszédai kíváncsiak lettek, hogy mit lehet egy üres karzatot látni, s elkérték a Csánády bácsi látszóvét. A kik kérték, szintén szélbaliak voltak,

irányadó körök véleményét megismerni, tehát volt abban a helyzetben, hogy ennek tolmácsát szolgálhasson minden különösebb meghatalmazás nélkül is. Ha a magyar nemzet önértékelni tisztelet és az a komoly akarat, hogy ezzel számolni kell, irányadó helyen meg nem volna, nem lehetett volna onnan Tiszta ur iránt több mint egy évtizede óta olyan bizalommal viseltetni, melynek ő olyan nagy mértékben örvendhet; akkor ez az oly hosszú időn át egy pillanatnyira meg nem zavart összhang a korona és első magyarországi tanácsosa között nem volt volna elképzelhető: akkor Tiszta ur egyáltalán nem lehetett volna tizenegy éven át Magyarország miniszterelnöke, s ilyen körülmények között nem is akarhatott volna az maradni.

A miniszterelnök tegnapi válaszában jelentőségét leszállítaná, nem pedig emelné az, ha egy egyes esetre adott külön meghatalmazás kifolyásának akarnék tekinteni, s az a megnyugvás, melyet a válasz mindenütt keltett, csak fokozódhatik, ha tudjuk, hogy ezért sem kérdésre, sem feleletre nem volt szükség; hogy a Magyarország iránt jóakaratu értelet nem változó és egy meghatározott esetre vonatkozó s hogy a miniszterelnök e tekintetben ügye felelőseleire annyira biztos, hogy minden időben, külön kérdés terésénélkül adhat ilyen nyilatkozatot és abban a helyzetben van, hogy azért helyt is állhat.

A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnapi ülésében tárgyalás alá vette az osztrák-magyar bank szabadalmának 10 évre való meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot és egyezményeket. Hegedűs Sándor előadó kijelenti, hogy míg a valuta rendezve nincs, az önálló bank idejét nem tartja elérkezettnek. Szükségessé néli gondoskodni arról, hogy a bank szükség esetén nagyobb jegyforgalommal bírasson, a magyar bankfiók minimalis dotációjának fűlelését azonban nem tartja szükségesnek, mert azt a bank, ha szüksége lesz rá, anélkül is fölemeli. Helfi a javaslatot politikai okokból nem fogadja el. Fial Miksa teljesíve látja azt a 10 év előtti jóslatát, hogy a banknak törvényes jogi állása lesz Magyarországon, panaszkora nem ad több okot, s ezért a javaslatot elfogadja. Horánszky, Wahrmann, Láng, Szapáry pénzügyminiszter felszólalásai után a bizottság áttért a részletes tárgyalásra s a 83. cikkig haladt. Érdekes vita fejlődött a 25-ik cikkkel, mely arról szól, hogy a jelzálog-kölcsönök jövőre is a bécsi főintézet szavazza meg s nem a budapesti: Horánszky ezt kifogásolta. Köffinger államtitkár, Hegedűs és Wahrmann szükségesnek tartották az egyezés záloglevelek értékének szempontjából. Tiszta miniszterelnök kiemelte, hogy 10 év előtt a pörökben a bécsi törvények voltak illetékesek, míg most a budapesti lett, s ez a magyar intézményekben való bizalom megszürlődésének jele.

A katonai tüntetés és a „Tribuna”. A hírhedt román lap szintén kiegészíti a Hentzi-tüntetés epizódját a maga nézeteivel. Nem lenne következzék magához, ha ez ügyben a magyar álláspontot foglalná el. Nem is foglalja el, hanem inkább megtámadja Ugron Gábor és Szalay Imrét s bizonyára meg-

fogja támadni a miniszterelnököt, ha majd előlvasa beszédét.

Görögország határain — ugymond — kezdődik a háború: Romániában a ház egyhangulag szavazta meg az autonóm taríat. Ugron és Szalay képviselő uraknak azonban nines más gondjuk, mint hogy számot kerjenek a kormánytól a „demonstrációért”, melyet a mi hadseregünk egyik tabornokának vezetése alatt néhány tiszt rendezett egy tabornok sirja fölött, ki 1849-ben az orosz zászló alatt esett el, melyre esküszünk ma is mind a nagy nyian.

Szó sincs róla, sem a görög határon levő zavarok nem fogják megrázkódatni Európát, sem az autonóm tarifa nem fog hosszú ideig alkalmazhatva lenni, sem a zelotikus hazafiak interpellációja nem fogja megbuktathatni a kormányt; nagyon curios azonban, hogy ne mondjunk többet, hogy midőn a helyzet a keleten teljesen össze van zavarodva, s hogy a midőn Európa el van foglalta gazdasági érdekeinek biztosításával, Budapestén a magyar nép régi gyűlölete hangsúlyoztatik a mi hadseregünkkel szemben.

A Habsburg-monarchia egyike volt az európai első államoknak s az ma is: a mióta azonban a magyarok előtérbe léptek, mindenfelé azt a benyomást keltették föl, hogy a monarchia telve van árulókkal, kik készek egyesülni bármely ellenséggel s hogy e monarchia képtelen valamely actióra. Az igaz és egyetlen áruló az azonban azok, kike hazugság fentartásán fáradoznak. Midőn a magyar állam érdekei veszélyben lesznek, e katonák fogják megvédeni, kik Ugron „hazafi” megtámad egy legitim manifestatióért s meg fogjuk védeni mi, kiket a magyarok naponta árulóknak hírdetnek. A magyar particularis érdekeket azonban, — igen, ezeket nem fogja védeni a hadsereg, nem fogjuk megvédeni mi sem; s ha ezért az árulókkal egy sorba tételtünk, megtszítelve érezzük magunkat a társaságért, amelyben vagyunk!

Külföld.

Giers és Bismarck találkozására.

A nyári diplomatai találkozások elsőjéről már beszél a hír. Az orosz külügyminiszter Giers, fűrdői útja alkalmával találkozni fog Bismarckkal. Mindenesetre ma még kora volna találgatni, hogy az orosz diplomataknak mi a célja és találkozással és hogy Bismarck mit szol majd ehhez, a legutóbbi orosz nyilatkozatok miatt, melyek mindenesetre megérdemelt feltűnést keltettek.

A táviró újabb — társul a cáznak a hajóhadhoz intézett napi parancsához, — azon beszédéről hoz hírt, melylyel a moszkvai polgármester a Kreml előtt a cárt fogadta; s ebben a beszédben Konstantinápoly meghódítása az oroszok által, nyilván az orosz politikai célja, a cázár váró feladatok közé van sorozva.

Az orosz polgármester csak a keresztet

A feltalálhatlanok.

— Regény. —

Irta: Pernett Frigyes.

VI.

A megboldogott.

(10. Folytatás.)

„Bizony, az veszélyes!”
Az aggodalom egy vonása tükröződött vissza Leonhardt arcáról.
„De a magunk fajta emberek nem félnek!”

„Nem bizony”
E hangulátváltozást egy pár erőteljes lépés látszó megerősíteti.

Henry mosolygott. Az est beköszöntött; már a távoli külvárosban jártak csaknem egészen néptelen utcákban és utakon. Csakly távolaságban emelkedett egyike ama hatalmas épületeknek, melyek egy idő óta már a főváros minden kerületében diszlenek. Homlokzatát éppen javították és így a ház egész a tetőzetig állványokkal volt övezve.

„Megérkezünk”, kezdé Henry. „A vidék gyönyörü; itt van balról a nyugodt nap által megvilágított folyó. Valóban olyan, mint a folyó arany!”

„Szébbet nem is lehet kívánni!”
„Amott a hegyeken a sötét fenyves erdők és itt jobbra a hatalmas sziklasorozat! Itt van az ut is. Menjünk; én vezetem, míg a legveszélyesebb helyeken túl vagyunk.

Az embernek kezeivel és lábaival kell fel-felkapaszkodni. Az ilyesmi nem gátol be-nünket.”

„A legkevésbé sem!”
„Ez a csucson fény dereng.”
Tényleg a negyedik emelet egyik ablaka ki volt világítva.

„Látom.”
„Az az első alpesi gunyhó. Ott lakik a Rózsika, egy gyönyörü leánya és nem is rá-tartós.”

Spadassin.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tárczája

(Máj. 27.)

Legyezők világa.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Carlyle azt mondta, hogy a fagy, ha eléggé intenzív — akkor éget. Szeret-nék egy másik bölcsét, a ki ncesak mondja, de teremtsen is olyan intenzivitást a melegbe, hogy fagyaszszon . . . Mert a napnak ez a rendkívül forró vonzalma, a mi siralom-völgyünk a föld iránt (vagy hogy még ro-konszenvesebben: azaz — kellő helyi tendenciával fejtezem ki magam), azaz irántunk, aradiak iránt nyilvánuló hűsége a napnak, mely ellágyít, ellankaszt mindent, maholnap az elegáns Rupineul sorsára juttat mindenkit, a Rupineul sorsára, ki egy napon azon vette észre magát, hogy elolvadt és karosszékön egy zsírcsöpp jelezte csupán, hogy ő is élt és — izzadtott.

Pedig mennyit legyezgette két ember szegény Rupineult. De éppen az okozta vesz-tét, hogy a gyöngéjét — nagyon sokat le-vezgették . . .

De ő, dacára, hogy kormányzó volt Af-rikszult a melegnek miatta.

„Ez a borzasztó, rettenetes, kiállhatatlan meleg! Ez éppen kiállhatatlan-nyit emlegetik. Népszerűségét bármelyik szélsőbali követ-ményeinek elöl pedig jobban érte-ndenki mint a leggye-zező, kereső ember elől.

Pfűh! . . . Pedig hasztalan! Nines az az árnyas lugas, elsötétített salon, a hová be ne lopná magát és dolgot ne adna a legye-zőknek.

Oh, ha az asszonyok annyit foglalkozná-nak az udvarlóiakkal, mint pár nap óta a legyezőikkel, akkor bizonyosan csak hűledező férjek lennének az ajtó előtt, a szabadonk pedig eltűnnének a boldogságban, mint az ele-gans, elolvadt Rupineul.

Ez a rettenetes, borzasztó és kiállhatatlan meleg! Nem menekszik meg tőle senki, semmi, — csak a ki praerafaelista lesz.

Borcsánat, világosabban fogok szólni. Ám-bár ebben a nagy melegben meglehetősen unal-mas előadásokat tartani (tanum a Lyceum tanári kara), mégis elmondom, hogy a praerafaelisták, azok kivétel nélkül nők, mégpe-dig Londonban van a club-jók. A felvételi feltételek a következők:

1. A club tagjának legalább is olyan sorványnak kell lenni, mint Sarah Bernhardt. (Adieu! szegény kövérek!)

2. Imádnia kell a Rafael korszaka előtt divó festészet ködbevesző ideális irányát.

A praerafaelista club tagjai a meleg el-len a következő diétát tartják az ebédek alatt:

a) Első fogás: Olvadt jég, négy—öt ká-véskanállal. (Nálunk forró marhabuslé, leg-alább is egy tányérral.)

b) Második fogás: Jégbeáztatott vanília erém, cum grano salis. (Nálunk meleg marhabus, még melegebb mártással.)

c) Harmadik fogás: Fagyasztott saláta.

akárja visszaválaszolni az Aja Sophiára, de nem lehet kétség, hogy ez a remény csak egy értékes Moszkvára, ha egyuttal Oroszországot terjeszkedését is jelenti.

A czár a távirat szerint csak Moszkva iránt való szeretete hangoztatásával válaszolt. III. Sándor szereti Moszkvát, Moszkva pedig szeretné Konstantinápolyt; vajjon Európá megéri-e, hogy e nagy szeretet kölcsönös csejélai valósuljanak?

A távirat különben május 26-ikáról van keltező s a következőleg hangzik:

A moszkvai polgármester, midőn a Kreml-palota előtt fogadta a czárt, sőt és kényeret átnyujtva, a következő szavakat intézte az uralkodóhoz: „Az első székváros képviselő testülete a legalázatosabban kér téged, egyedül uralkodó császárr! fogadd az általunk átnyújtott sőt és kényeret, mint szeretetünk jelét s engedj kifejezésnek örömlünk a fölött, hogy téged, a czárnét és a trónörököst körünkben láthatunk. Az áldásos délről jössz te hozzánk! Reményünk sokadósok, hitünk szilárdul, hogy a kereszt ott fog fényleni a szent Sophián. Így gondolkodik, s abbaveti hitét Moszkvára! III. Sándor czár válaszában kiemelte, hogy szereti Moszkvát és örvend, hogy a koronázás évfordulója alkalmából újra falai közt lehet. A koronázási napokra mindenkor a legkellemebb fog visszaemlékezni.

A görög-ügy elenyészésében. A görög kamarában szerdán Trikupis kormányelnök tudatta a török és a görög csapatok visszavonását a határról és közölte a lefegyverzésre vonatkozólag tett intézkedéseket. A kormányelnök egyttal törvényjavaslatot terjesztett elő 20 milliónyi függő államadósság felvétele iránt. Az ostromzár hatása kezd érezhetővé válni a kereskedelmi tengerészeti és kereskedelmi forgalom terén. Görög katonák ugyanaz nap a larisai török consulatot épület megdöbölték és ablakait betörték. A hadügyminiszter a hadi törvény-szék után szigorú vizsgálatot rendelt el.

Hir szerint Trikupis a lefegyverzés befejezte után részben megváltoztatja a cabinetet mérsékelt Delyannisták bevonása által.

A „Times” felveti azt a kérdést, vajjon nem volna-e célszerű az ostromzár megszüntetése által elismerni, hogy Görögországban békés fordulat állott be. Még nem érkezett ugyan el az ideje annak, hogy a hatalmak fölfigyjenek a közös eljárásról és az egyesített hajórajt fölhasználják, mindamellett a jelenlegi körülmények közt nincs ok, mely tiltaná, hogy a hajóraj visszatérjen a Suda-öbölbe és Görögországnak a szabad mozgás ismét megengedtesse. Görögország ezzel aligha élne vissza.

A home-rule. Az angol alsóház május 26-ikán az Irország kormányzatára vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását folytatta. Végül a home-rule-törvényjavaslat tárgyalása hét órai vita után csütörtökre halasztott. A vita folyamán Trevelyan kijelenté, hogy ő csak abban az esetben fogadják el a törvényjavaslatot, ha az olyképpen változtatják meg, hogy a földbirtok megváltásáról szóló törvényjavaslat szükségelenné válik. A lapok szerint a minisztertanács elhatározta, hogy a szabad elvű párt jövő csütörtökre gyűlésre hívassék össze. Hir szerint Gladstone kormányelnök Irországnak a birodalmi parlamentben való képviselétére vonatkozólag megszemenő engedményeket a szándékoknak tenni, mi által lehetővé tétlenék, hogy a dissidensek a home-rule-törvényjavaslat pártjára álljanak és a törvényjavaslat másodsorú olvasása lehetővé válnék. Mint hírlik, Gladstone kormányelnök utazása a királynőhöz, Windsorba, nem tulajdonítandó valamely rendkívüli körülménynek.

Francia trónkövetelői kiutasítása. Párisból jelentik május 26-iki kelettel: A Bourbon-palotában ma csaknem

kizárólag a trónkövetelők kiutasításának kérdéseivel foglalkoztak. A miniszterek, hosszas tanácskozás után, megállapodásukra nézve teljes titoktartást fogadtak; de a képviselők körében azt beszélék, hogy a tanácsban a kiutasítás elvét fogadták el 6 szavazattal 5 ellenében, de az erre vonatkozó törvényjavaslat szövegében nem tudtak megállapodni, s ezért elhatározták, hogy az ügy fölött csütörtökre fognak ismét tanácskozni. Midőn a minisztereket a képviselők kérdezték az ügy menéséről, kitérő feleleteket adtak, aminek olyan színeze volt, mintha előbb ki akarták volna mutatni, hogy a vidékről visszaérkező képviselők minő hangulattal hoznak értesítést. Ha decretum által megtörténik a kiutasítás, akkor az a párisi gróft és bátyját Chartres herceget, Napoleon herceget és fiát Victor-t, Freycinet környezetében azon fáradoznak, hogy törvényt hozzanak, mely a kormányt fölhatalmazza, a hercegek kiutasítására anélkül, hogy e törvényt azonnal alkalmazzák is.

A vámháború Romániával és Oroszországgal. Az Ausztria-Magyarország és Románia közötti vámháborúban Oroszország rokonszenve ez utóbbi mellett van. A „Swet” gazdasági tekintetben „oszták gyarmatoknak” tartja a Balkán-államokat. Ausztria gazdasági politikáját önzőnek nevezi, a mely ama államokat képes elriasztani, hogy a kulturterjesztők jármát végre lerázzák.

Krétai főkörmányzójának körlevele. Sawa s pasa, Kréta főkörmányzója, a porta megbízásából a következő köriratot intézte az összes körmányzókhoz és alkormányzókhoz: A nemzetgyűlés megnyitása császári irade által két hónapra elhalasztott. Arról értesültem, hogy bizonyos egyének azt akarják a néppel elhitetni, hogy az elnapolás oly szándékkal történt, hogy az ország kiváltságai megcsorbitsassanak. A leghatározottabban és legünneplényesebben kijelentem, hogy ez nem igaz. A császári kormány sem az alaptörvényt, sem a kiváltságokat, sem a császári fermanokat nem akarja bármilyen tekintetben is érinteni. A nemzetgyűlés azért halasztott el két hónapra, mert a külügyi helyzet kissé zavaros.

A nemzetgyűlés jogai azonban csorbitsatlanok maradnak és a nemzetgyűlés ismét össze fog hivatalni törvényes kötelességei teljesítésére. Azt az atyai tanácsot adom tehát a népnek, hogy ne hallgasson bizonyos emberek megdondolatlant és alaptalan beszédeire, kik csak a rendet akarják megzavarni. A nép, mint eddig, úgy egyeztet is annál nyugodtabban lisszon rendes foglalkozása után, mert az ország törvényeit és kiváltságait a legkisebb veszély sem fenyegeti és a kormány, mint mindig, az ország javán munkálkodik. — Küldjön példányokat minden faluba e körirattal és gondoskodjék róla, hogy minden lakos kapjon belőlük, hogy mindenki olvassa és tudja, hogy az ország kiváltságai érintetlenek maradnak.

Legújabb posta.

A czári család Moszkvában. Moszkvából jelentik: Midőn a czár és a czárné a székesegyházba mentek, ott Joannikij metropolita a czárhoz beszédet intézett, mely körülbelül a következőleg kezdődött: „A vezetésre bizott népnek jólété és boldogsága iránti atyai gondoskodásról vezéreltetve, széles kiterjedésű birodalmad északi részéből legdélibb részére mentél. Sem szórakozás, sem pedig élvezetek csejélből tetted meg ezen nagy utazást; ezt már tudta Moszkva, mely szívvel és lélekkel követte az Oroszország boldogsága érdekében tett uralkodói lépéseidet, és melynek azon szerencse jutott osztályrészül, hogy úgy az általad, mint az egész orosz nép által táplált végrendeleti ohajok egyikét tényleg beteljesedni látja.

A Fontus-hajóraj, Oroszország egykori nagy dícsőség, uralkodói akaratod folytán ismét visszahívták előbbi életére. Oh! mily lelkesedést tölti el azok szívére, kik ama hajóraj hádi dícsőségének tanúi és résztvevői voltak! és mily

özvegy éppen az elmúlt, szebb idők emlékeibe elmélyedve kesereggett egyedüllete felett. Persze, mielőtt meg férje kimúlt, házasságuk rózsakécszéknek nem egy szép virága hullott le és közönként a tövisek már nagyon is érezhetőkké váltak, de hát a veszteség növeli az elvesztett becsét.

Mégis szép lenne, ha visszajönné! gondolta sohajtra. „Igaz, hogy néha viszálykodunk, mert hát az asszonynak jogait meg kell védelmezni. Le végre mégis kibékültünk. Mert hiszen tulajdonképen ő jó volt és ha engem könyezni látott, mindig meg volt hatva.”

Ugy tűnt fel, mintha kívülről lépteket hallana; az állványon nehéz lépteket, melyek lassan közeledtek. Rémtőlten figyelt; most kopogtak az ablakon.

Felkiáltott és felugrott a kerevetéről. „A megboldogult!” hebegte halvány ajkakkal. Egy másuttan hányt a keresztet. „Pst, Rózsika, szép Rózsika!” hangzott kívülről.

„Rózsikának hív? Azelőtt Róznának nevezett. De szépen hív. Szegény jó ember! Ah, de mit ér? Hisz azért mégis kísértet!...”

Remegve közeledett az ablakhoz. „Minden jó lélek dicseri az Urat!” „Midőrrökre, amen!” hangzott kívülről. Az öröm fénye suhant végig az igazított nő arcán. Ha csakugyan szellem kér bebecsültatást, nem lehet rossz szellem.

Ez jelentékenyen megváltoztatta. Az egyik zárt visszatolta, de már akkor mintha összetört áveg csörömpölt volna.

„Még mindig oly heves!”

Fris légáram csapott be és a következő pillanatban valaki beugrott a szobába. Az éji lámpa gyenge fényénél az alak csak nehezen volt felismerhető. Rózsika sirt és nem mert felpillantani.

Két, egyáltalán nem kísérteties meleg kéz ragadta meg az övét. Mohos szag egyáltalán nem volt érezhető, hanem egy kis dohányszag terjengett.

„Kégy volt mindig,” gondolta Rózsika, „valahányszor kávéházából jött.”

kifejezhetlen örömezt fogja el alattvalóid, különösen Moszkva lakosainak szívét!” A metropolita beszéde további folyamán örömet fejezi ki a czári családnak Moszkvában való jelenlété fölött és végül áldást kívánt arra.

A görög ügy vége. Váratlanul közeledik, s mint a „Pol. Corr.” jelzi, az angol kormány már közelebbi lépéseket fog tenni a hatalmaknál az iránt, hogy az ostromzár a görög partokon megszüntessék és a hajórajokat a Suda-öbölben összpontosítsák.

A görög király Corfuba megy s onnan külföldre fog utazni. A tartalékosok hazabocsátása megkezdődött. Trikupis kormányelnök törvényjavaslatot fog a kamara elé terjeszteni, mely a képviselők számát 245-ről százötvenre szállítja le. Mint látszik, már legközelebből megszüntetik az ostromzár.

A francia trónpraetendensek kiutasításáról. Jelentik újabbán május 26-iki kelettel, hogy az e feletti tárgyalásokot tovább Grévy maga személyesen akarja vezetni. — A „Temps” szerint a hercegek kiutasításának kérdése a kamara tegnapi ülése előtt csak kevésbé látszott élesnek. A vidéki képviselők constátálták, hogy a kérdés a vidéken csak csekély mozgalmat ver. De Bisaccinnak és Cassagnacnak az 1848-iki sebesültek nyugdíjazása ügyében tett lépése után teljes fordulat állott be a képviselők hangulatában és a balpárt minden tagja helyeselte a kiutasítást.

Előfizetési felhívás az „ARADI KÖZLÖNY” című politikai napi lapra; megjelen hétfőn és ünnepek utáni napokon is.

Negyedévre	3	50
Félévre	6	70

Arad, 1886. évi májushóban.

Az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Május 28. Péntek.	Róm. kath. Vilmos.	— Prot. Vilmos.
Május 29. Szombat.	Görög-orosz (május 16.)	Tivadar.
Május 30. Vasárnap.	—	—

Május 30. Az aradi és aradvideki tisztviselői kör közgyűlése d. e. 10 órakor.

Május 30. A magyar nyelvterjesztő egyesület majálisa a császi erdőben.

Junius 3. Az Arad városi tisztviselői játékonyozu népünnepe nyugdíj-alapja javára.

A tisztviselőkről.*

Irja: Mádai Mátyás.

I. Szegény görnyedezők. Ismerőim e sorok olvasásakor alighanem azt mondják: zélberáner, vagyis: te se vagy különb!” Persze ezzel nem fogunk engem a tisztviselőkről azonosítani, hanem csak annyit állítani, hogy magam is szegény görnyedező vagyok.

De ha valaki gunyolódva mondaná ezt nekem, akkor én magam azonosítanám magamat a tisztviselői karral és mondanám: visszautasítom e gúnyt, mely a szegény görnyedező alatt szolgálteket ért. Mert a magyar tisztviselő szolgálatakrész ember, de nem szolgálélek. Nem olyan, mint a Bach-huszárok hajdanában, kik bicskamódra megtört derékka állottak a „rangosabbak” előtt

*) Abból az alkalomból, hogy az aradvárosi tisztviselő nyugdíj-alapja javára, junius 3-ikán népünnepe lesz, szünetelt és rokonszenvesen írtott photographia, mely megérdemelt érdeklődést akar felkelteni az ünnepekről iránt.

Leonhardt egyáltalán nem értette, hogy a szép Rózsika miért volt ennyire meghalva. Igyekezett könyvet felszárítani.

Rózsika annál jobban sirt.

„Hogy is gondolhattam volna,” zokogta, „hogy téged még egyszer e földi nyomorúságban láthatlak!”

„Ez kétségkívül barátsámat illeti,” következtette Leonhardt, „ki kezdte magát nagyon otthonosan érezni. Várt rá, és azt hiszi, hogy ő vagyok. Talán utközben szerencsétlenül járt.”

A síró nő közelebb vonta magához. Rózsika nem ellenkezett, de mégis könnyű borzongás futott végig rajta.

„Mennyit sirtam utánad. Ma már egy éve, két hónapja és tizenhárom napja, hogy te távol vagy!”

„Ez te,” kérde Leonhardt zavarodottan, „még mindig szeretsz?”

„Micsoda kérdés. Egyébként nem hittem volna, hogy még féltékeny vagy. Egykor szerelmtünk első idejében az voltál.”

„Ah, Rózsikám!”

„Meddig szabad nálam maradnod?”

E kérdést észrevehetőleg az aggódó sziv sugalta. A kérdés nem tudta, hogy mit válaszoljon és ép ezért lehetőleg bizonytalan alaku feleletet adott.

„Az isten kezében van!”

Rózsika ismét zokogott.

„Tudom, tudom! Egy órával éjjel után.”

A szegény pár lépést tett hátrafelé, mintegy támaszt keresendő. Leonhardt, a ki még kezét fogta, követte őt. Rózsika hozzá ötődött az asztalkához, melyen az éji lámpa állt. Az asztal megingott: a lámpa elaludt.

Alulról, az utcáról, mintha gunyos nevetés hangzott volna fel. Azután teljes csend lett, csak egy pár fénylő csillag kukucsált be kíváncsian az ablakon.

VII.

Egy végzetes pillantás.

Szent Czeccilia gyorsan közeledett befejezéséhez. Gyula e festményen valódi lekezlűt nével dolgozott. A mi nagyon is ért-

s ugyancsak feszlegetek az ügyes-bajos közönség nyüzsisakor. A magyar tisztviselő kvalificált s azért önértés, aztán művelt s azért illelmes férfi, végre kötelességtudó, tehát szorgalmas is minden ízében. A magyar tisztviselőt manapság nem illetheti már gunykeppen e kifejezés: szegény görnyedező.

Amde akkor is vissza kellene utasítanom a kifejezést, ha sajnálatból hangoztatná valaki. Sajnálatamó az, a ki szenvedő állapotban van: a magyar tisztviselő pedig nem szenvedő, nem is sajnálatamó. O ellenkezőleg cselekvő, hatalmasan ténykedő, minden tétivel a rendre, törvényszerűsre és jólére erősen kiható közege a magyar társadalomnak, a nemzet életője, a haza oszlopa, a jövő biztosítója.

Mindezek méltóságot raknak a magyar tisztviselőre, persze e méltóság aztán nagy teherrel is jár. A rendkívüli megterhelhetetés az, mi még jogosultságot ad annak a régi kifejezésnek: szegény görnyedező, mert az ő megterhelhetetése igen nagy.

Ugy fogom tehát fel a dolgot, hogy az e sorok elejére tett és a szavak folyamában többször használt kifejezés manap csak méltatás akar lenni, csakis az lehet.

Ott ül a tisztviselő reggelitől estig hivatalában meg görnyedve. Görnyesztí fejét a sok törvényezik, rendelet és szabály fölötti gondolkodás. Mindannyit tudnia kell, egyet sem szabad elfelejtenie, de még arra is kell ügyelnie, nehogy egyet rosszul alkalmazzon, helytelenül magyarázzon.

Ott ül megörnyedve íróasztala mellett, figyelmen hallgatva a felek előadását s folyton összehasonlítva az ügyek és bajok lényegét a törvények s rendeletek szabványaival, hogy rögtön eltalálja a kellő utat, melyre lépnie kell, hogy megtalálja az igazságot, mely kielégíteti az ösztársadalmat képviselő törvényt is, meg az ügyes-bajos felek igényeit is.

Ott ül megörnyedve tollal kezében a papírra hajolva, hogy tiszta gondolatait világos szavakká, értelmes mondatokká öltöztesse, hogy a formát el ne téveszesse, egy-egy fontos kitélt el ne hagyjon. Mert ha gondolata mególyt tiszta, de szavai nem elég világosak, a kifejezés téves vagy hiányos, könnyen megcsúsz, hogy munkája hiábavál, hogy újból kell csinálnia, hogy roppant módon szaporítja a mellékes dolgokat stb.

S e munka közben egyik vállá mindig magasabban áll s úgy is marad a megszokott-ságnál fogva. Tessék csak megnézni a hivatalos órák végével haza siető hivatalnokok vállait, egy sem áll vízirányosan. Munkája közben ösenyomódik dereka egyik oldalra, kidomborodik a háta s úgy is marad. Munkája közben a gondolkodás miatt elfelejt rendszeren lélekzetet venni, tehát melle behorpad, tudója elsatnyul stb. Tessék csak megfigyelni a hivatalnok beszélgetését, mily hamar fogy el a lélekzete!

S mindezt ő nem fájlalja, megsem érzi, felsem veszi, nem is ér rá magára gondolni, magát egyenesíteni, teste felszeg állását elmulonyozni, tudóját rendszeren lélekzésben gyakorolni.

Miért nem teszi?

Mert ő egészen hivatalának él, a gondolkodás tulerőt vesz rajta, gondolatait a közjónak szenteli s a közjóban szolgálja hazáját és az emberiség kulturáját.

Bizony igaz, a tisztviselőnek méltóság és e méltóság teher, s e teher nagyon és e teher megörnyesztí testét.

Ha tehát a szegény görnyedezőkre gondolunk, nem lehet az más, mint méltatás.

Aztán még valami. Ha úgy gondolataiban megörnyedve ül és elgondol a fölött is, miképp tölti majd vén, munkaképtelen korát, alighanem még jobban összegörnyed — a gond miatt. De hát ez nem szokott rajta nagyon erőt venni, nem ér rá. Ezt a gondolkodást kénytelen ő másoknak átengedni, a nagy közönségnek, kinek életét, tudományát, képzettségét áldozza fel.

Vajjon megselekszi-e a nagy közönség, mit tőle a tisztviselő vár, t. i. hogy gondolkozik az egykor beállt munkaképtelenség korára?

hető volt, miután ezuttal nemcsak művésztének, hanem szívének érdeke is benne volt a játéokban. Honalul gyönyörűbb modell nem találhatott volna és a bájos lényt körül övező rejtélyes légkör meg jobban esábitotta.

A műtermet közönként többször fölke reső Rottenstein báróné a képet elragadónak találta.

„Ha még gazdag lennék, mint voltam nemrég idő előtt,” mondá egyszer a kép esodálataiba elmerülve, „tudnám, hogy mit tenék. Onnek egy másolatot kellene számomra készítenie, mert öszintén bevallom, hogy nem egyhamar láttam ennyire elragadó művet.”

„Talan még megegyezhetünk!”

„Oh nem. Műbecsét meg nem fizethetem, ajándékot elfogadni pedig még nem vagyok elég szegény,” viszonzá mosolyogva.

„Mennyire haladt a vizsgálat?”

„Ugy látszik, semennyire. Most is ott vannak vele, ahol voltak az első napon.”

„Nem találta tehát oly nyomot, melyből siker volna remélni?”

„Semmit! Engem és cselédeimet valami tiszzer kihallgattak, a részességgel gyanúsított sok embert elfogtak és vallattak, de végre valamennyi igazolta magát.”

„És az a házalo?”

„Akitől a rózsákat vettem? Elém vezettek egy csomó ilyen fajta embert, de az igazi nem volt köztük.”

„Képes lenne a báróné az igazit felismerni?”

„En azt hiszem, hogy igen! Tekintetében volt valami feltűnő. Az összefogdosott szegény ördögök szemében nem csillogott ez az érczes fény.”

„Annyira élesen vizsgáta őt?”

„Csak egy másodpercig. Mikor közel léptem hozzá, már nem volt szemében semmi különös. Mintha pillanattal felállást vettem volna észre, melyre tovább nem figyeltem.”

Megtörténhetik, hogy az ember az ilyen utólagos emlékek által tévura vezettetik. Az ember valami megfoghatatlan felett gondolkodik és arra való törekvésében, hogy némi

Gondolkodik-e a nagy közönség erről a tisztviselő helyett, aki nem ér rá erre gondolni, mivel gondolatait elnyeli a hivatal?

Reméli.

Az aradi tisztviselőnek van ugyan nyugdíj-alapja, de ez gondozást igényel. — Ezt gondozni ápolni, fejlesztani, erősíteni, biztosítani a nagy közönség feladata. Most egy kis alkalom nyílik rá, meg lesz-e?

Reméli.

Fog-e esékelységet áldozni, hogy nagy dolgot műveljon?

Reméli lehet.

Fog-e a nagy közönség melegen érezni és élénken résztvenni a megindult mozgalomban?

Reméli kell.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Tabajdi Károly főispán tegnap reggel Lugosra utazott, hogy a hadgyakorlatok alkalmából érkező József főherceget fogadja. A főherceg Lugoson tartózkodása alatt a főispán vendége lesz.

— Aradváros iskolaszékének tegnap délután tartott ülésében Salacz Gyula elnökléte alatt jelen voltak: Simay István iskolafelügyelő, Millig József, Máday Mátyás, Boros Vida, Remetey F. Károly, ifj. Kristyó János, Tiszti Lajos, dr. Rosenberg Sándor, Rozsnyay Mátyás, Záray Ödön, dr. Schöpkes Ede. — Salacz Gyula elnök üdvözlővén a jelenlévőket, megnyitja az ülést. Simay István iskolafelügyelő betervezti Traub B. könyvtáráról az iskolaszékhez intézett azon kérelmét, hogy az általa kiadott olvasókönyvet használatul vezessék be a városi elemi iskolákba. A könyvekhez bizonyos fali táblák is szükségeltetnek, melyeket a cég ingyen ajánlott fel a városi iskolák részére, az esetben ha könyve használatul elfogadtatnak. Indítványozza iskolafelügyelő, hogy az ügy adassék ki minden egyes iskola igazgatóságának, azok vizsgálják meg a tankönyvet és terjeszsenek véleményes jelentést az iskolaszékhez. Az iskolaszék a maga részéről, Simay István elnökléte alatt, Boros Vida, Remetey Flóip Károly, dr. Rosenberg Sándor és Tiszti Lajos tagokat küldötte ki az ügy tárgyalására, kik a tárgyalás eredményéről szintén véleményes jelentést fognak tenni, melynek meghallgatása után az iskolaszék és tárgybán érdemleges határozatot hozand. Ezután következett iskolafelügyelőnek a zárviszsgáról szóló jelentése. E szerint a vizsgák pünkösdi utáni napon, junius 16-án vendik kezdetűket a templom-utcai elemi leányiskolában, és 26-án d. u. érnek véget a templom-utcai elemi fiiskola 4-ik osztályának vizsgájával. E napon fognak a tornavizsgák is megtartatni. — Iskolamulasztások áprilho 2-ik és májusho 1-én felében következtek: mulasztott 129 tanuló, 558 igazolatlan és 4314 igazolt félnapot. Több szülő, gyermekeik igazolatlan mulasztásért pénzbírsággal sujtatik. Ezen jelentése tudomásulvétele után iskolafelügyelő jelenté meg, hogy az iskolák részére 59 darab szék készítését darabonként 2 frt 26 krért Porczán János vállalta el. S hogy a kapu-utcai leányiskola ablakaira szükséges redőnyök készítésére az árlejtés megtartott. A z iparis kola bizottsága egy megkeresést intézett az iskolaszékhez, hogy miután az iparostanonczok rajzai- és munkáiból

támpontot találjon, valami különösét vél felfedezni.

„Nem, Gosz ur!” szakította félbe a báróné a művészt. „Meg vagyok győződve, hogy ha ez embert nem is, de ama pillantást rögtön felismerem. Természetesen nagyon kevés a valószínűség, hogy vele valaha ismét találkozzam.”

„Emlékszik a szem színére?”

„Nem egész pontosan. Csak a sugarat, mely futólag érintett, jegyeztem meg magamnak. Miért kérdi ezt?”

„Mert azon nézetben vagyok, hogy szírkének kellett lenniük. Legalább a mi égbajlatunk alatt a sötét szemek ritkán fejtenek ki ilyenféle csillámot. En magam is csak egyetlen embert ismerek, aki néha, de csak nagyon néha szokott így kímélelőleg nézni.”

„Ez az egy azonban vajmi kevésbé lehet azonos az én házálommal!”

(Gyula igenlőleg bólintott.)

„Magam is azt hiszem. Vagyons ember és a báróné is ismeri.”

„Igazán? És ki az?”

„Iling Henrik, szent Czecciliám vőlegénye.”

„Ah igen, emlékszem rá.”

„Hogyan, talán szintén észrevette?”

A báróné tagadólág intett fejével.

„Azt nem. En igen szeretetreméltó fiatal embernek tanultam őt ismerni, akiben semmi kellemetlenül feltűnő sincs. Mást véltem azonban észrevenni, de ez nem annyira ő rá, mint bájos menyasszonyára vonatkozik.”

(Gyula, kit a báróné munkájának továbbfolytatására kényszerített, egy kis szünetet tartott és fejt az általa nagyon rokonszenvesnek talált hölgy felé fordítá.)

„Rendkívül örülnék,” mondá élénken, mindketten ugyanazt az észleletet. Nekem úgy látszik, hogy llo nem bírja teljesen a boldogság mely kell, hogy egy szerető stőltsón.”

(Folyt. köv. lott.)

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a

8041—1886. sz.

Aradmegye alispánjától.

Árlejtési hirdetés.

A borossebes-déznai, továbbá a dézna-rav-nai uton összesen 17 drb. hid és áteresz ujboli építése, illetve kijavítása, végül a borossebes-prezesti uton korlátok felállítása.

Végül a szőlős-zarandi uton két kilométernél lévő kő áteresz ujboli felépítésének biz-tosítása iránt 3718 frt 1 kr. és 260 frt 59 krnyi költségvetés mellett f. 1886. évi június hó 5-én, d. e. 9 órákor Aradmegye alispáni irodájában nyilvános árlejtési verseny tárgyalás fog tartatni.

Mely ekkénti versenytárgyalásra vállalkozni szándékozik 10 százalék bánompénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy a költségvetés és árlejtési feltételek addig is a helybeli m. kir. államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg.

Aradon, 1886. május 24.

368—5.3

Ormos,
alispán.**Magy. kir. államvasutak.**

29555—86. sz.

**Pályázati hirdetmény,
aknaszén szállítása iránt.**

A m. kir. államvasutak központi hálózata részére 1887. évi március hó 1-től kezdve (salgó-tarjani akna-szénben kifejezve) évenkénti szükségesség, mintegy 320,000 tonna mozdonyfűtésre való aknaszén szállítása iránt ezen-nel nyilvános pályázat hirdetetik, a következő módzatok és feltételek mellett:

1. A magyar kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot a fentebbi szükségletet egy, vagy esetleg három évi időtartamra is biztosítani, ha t. i. hosszabb időre történő kötés által előnyösebb árak érhe-tők el.

2. A fent kitüntetett évenkénti mennyiség csak meg-közelítő előirányzatot képez, minél fogva csak az általános szállítási feltételek 11. §-ának b.) pontja értelmében egy negyedrészzel, tekintet nélkül a szükségletre, az igazga-tóság szabad tetszése szerint fölemelhető, vagy leszállítható.

3. A szállítás az anyagok szállítására vonatkozó 24723/76. számú általános, és a barna kőszénre vonatkozó 24723/76. számú különleges feltételek a pályázati határidőig a m. kir. államvasutak anyag-, szer- és leltárkezelési szak-osztályánál (Budapest, Andrássy ut 75. sz. a. I. emelet) naponta a hivatalos órákban megtekinthetők, vagy attól a megállapított ár lefizetése mellett posta útján is meg-szereshetők.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a fentebbi feltételeket jól ismeri és azokat, a mennyiben jelen hird-etmény folytán változást nem szenvednek, egész terjede-delmükben elfogadja.

4. A fent kitüntetett évi szénmennyiség a m. kir. államvasutak szükségletéhez képest havi részletekben szál-lítandó és az időnkénti tényleges havi szükséglet mindig a megelőző hóban fog megrendelteni.

5. A különleges feltételek 4-ik §-ában a kőszénre nézve megállapított 2 százalékos tulsúly úgy ezen, mint a régi-bb képződésű barna szénre nézve teljesen érve-nyben marad; ellenben az újabb képződésű barna szénre (Lignit) nézve a tulsúly, eltérőleg az idezett §. ide vonatkozó határozományaival, ha légszáraz állapot-ban szállítatik 5 százalékkal, ha pedig akna nedves álla-potban szállítatik, a szén nedvességi fokához képest 6—15-ig terjedő százalékkal állapítottatik meg.

6. A szállítás a m. kir. államvasutak központi há-lózatának valamely állomásra bérmentve eszközözendő és a beszállítási hely az ajánlatban pontosan kiteendő, meg-jegyeztetik, hogy a szén a különleges feltételek 6. §-a értelmében vasuti vagonokba rakva adandó át a megál-lapított szállítási helyen.

7. Minden ajánló köteles a m. k. államvasutak igazgatóságának kívánataira próbát szentet szállítani, mely próbát szén az ajánlati ár alapján fog fizettetni.

8. Mindegyik szállító köteles a munkaképtelenné vált, vagy elhalt és nyugdíj igényre nem jogosított al-kalmazottak, illetőleg családtagjaik segélyezésére létesített alaphoz a szállítási után érdembe hozandó összegek 1/4. (egy tized) százalékkal hozzájárulni, mely járuléka a ki-fizetés alkalmával levonásba fog hozatni.

9. Az 50 kros béléggel ellátott ajánlatok bepecsételve, ezen külső címmel: „ajánlat 29555/86. számhoz” 1886. évi július hó 14-ének déli 12 órájáig az anyag-, szer- és leltárkezelési szakosztálynál benyújtandók, vagy hozzá posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az egy-évi ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5 százalékos készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, 1886. évi július hó 13-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő. Az ajánlatban a megtörtént leté-tel megemlítendő, az arról nyert elismervény azonban nem ésszerűtlen az ajánlatához.

10. Az ajánlatban kiteendő, hogy az ajánlott szén mily gőzfejlesztő képességgel bír, azaz, hogy egy kilo-gramm szén hány kilogramm vizet gőzölget el, végre ajánlatban az elégtelen részek százalékos mennyisége is számszerűleg kiteendő.

11. A szénnek ára tonnánként vasuti kocsi-kba rakva bérmentve a m. kir. államvasutak központi hálózatának, valamely állomására szállítva és pedig külön egy, s külön 3 évi szállításra vonatkozólag ajánlandó, de kitéendő egy-szersmind az ajánlatban a szénnek ára vasuti kocsi-kba felrakva, bérmentve, a termelési helyhez legközelebb eső vasuti állomásra is.

12. Megengedtetik, hogy a fentebb kitüntetett egész kiért mennyiségre, vagy annak csak egy részére, mely — azonban évenkénti 10,000 tonnánál kevesebb nem lehet — tétessék ajánlat.

13. Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 5. §-ába kitett határidőitől eltérőleg, ajánlatával az afe-lélt hozandó határozati kötelezettségben maradni.

14. Ezen feltételektől eltérő ajánlatok továbbá olya-nok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek, vagy táviratilag tételnek. — végre oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett — nem fognak figyelembe vétetni.

15. A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlok közt — tekintet nél-kül az árra — szabadon választasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiség szál-lítását engedhesse át, ha csak az illető ajánlatban az el-lenkező világgal ki nem kötik, és végre, hogy a cél elérésére másféle intézkedéseket tehesen.

Budapest, 1886. május hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

8175—1886.

Aradmegye alispánjától.

Árlejtési hirdetés.

A megye törvényhatósági bizottsága által megállapított és közmunka- és közlekedési mi-niszter ur ó nagyméltósága által jóváhagyott 1886. évi ut-alap előirányzata alapján szerkesz-tett államépítészeti hivatali művelet szerint, a pankota-magyarát ágrisi utvonala 150 garmad rostált kavics, az új-szt.-anna-világos-muszka pankota- és ternovai indóházhoz vezető uton 330 garmad rostált kavics szállítása 1361 frt 85 kr. és 2545 frt 54 kr. költségvetés mellett elrendeltetvén, ezen fedanyagok szállításának biztosítása iránt 1886. évi június hó 5-én, d. e. 9 órákor, Aradmegye alispáni irodájában tár-gyalás fog tartatni.

Mely ekkénti versenytárgyalásra vállalkozni szándékozik 10 százalék bánompénzzel ellátva azzal hivatnak meg, miszerint az ár-lejtési feltételek és költségvetés addig is a helybeli m. kir. államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg.

Arad, 1886. évi május 22.

Az alispán távollétében:

Szathmáry Gyula,

főjegyző.

356—3.3

8006—886.

Aradmegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

Az apateleki-silingyiai törvényhatóságilag segélyezett uton 240 garmad apateleki kőbá-nyai trachit tört kő kavics szállítása 1660 frt 08 kr költségvetés mellett elrendeltetvén, ezen fedanyagok szállításának biztosítása iránt 1886. június 5-én, d. e. 9 órákor Aradmegye alispáni irodájában nyilvános árlejtési tárgyalás fog tartatni.

Mely versenytárgyalásra vállalkozni szán-dékozik 10 százalék óvadékkal ellátva azzal hivatnak meg, hogy a kavics felosztási ki-mutatás és költségvetés addig is a helybeli m. kir. államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg.

Az alispán távollétében:

Szathmáry Gyula,

főjegyző.

366—3.3

8430—1886.

Aradmegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

A szőlős-zarand-nadabi törvényhatósági uton 120 garmad apateleki trachit aprózott kavics szállítása 1768 frt 72 krnyi költségve-tés mellett elrendeltetvén, ezen fedanyagok szállításának biztosítása iránt 1886. évi június hó 5-ik napján, d. e. 9 órákor Aradmegye alispáni irodájában nyilvános árlejtési tárgya-lás fog tartatni.

Mely ekkénti tárgyalásra vállalkozni szán-dékozik 10 százalék bánatpénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy a kavicsfelosztási ki-mutatás, költségvetés és feltételek addig is a helybeli m. kir. államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg.

Arad, 1886. május 26.

Ormos,
alispán.

371—1.2

2931—1886. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Az aradi m. kir. államjószaigazgatóság részéről ezennel közhirrre tételik, hogy az alább megnevezett kincst. épületek helyreállításának vállalat utján biztositása céljából az alább megnevezett helyeken és időben nyilvános árlej-tés fog tartatni és pedig:

I. A pécskai m. kir. kincst. ispánság irodájában

1886. évi június 25-én, délelőtti 10 órákor.

Kiküldési ár

1. M.-csanádi maros vámház helyreállítása	201 frt 26 kr.
2. M.-csanádi kincst. korcsma	159 frt 82 kr.
3. Battonyai „Fehér ló” korcsma	381 frt 15 kr.
4. Apátfalvai k. korcsma	393 frt 75 kr.
5. Nagylaki külső korcsma	170 frt 53 kr.
6. Cs.-palotai k. korcsma	288 frt 37 kr.
7. Kisiratosi „Galamb” korcsma	173 frt 45 kr.
8. Kisiratosi regale bérlői lak	128 frt 87 kr.
9. Kisiratosi „Trucz” korcsma	152 frt 23 kr.
10. Pécskai k. k. ispánlak	171 frt 75 kr.

II. A megyesi m. kir. kincst. urad. ispánság irodájában

1886. évi június 26-án, délelőtti 10 órákor.

1. Apáczai k. korcsma helyreállítása	137 frt 33 kr.
2. Bodzási k. korcsma	131 frt 93 kr.
3. Megyesi k. korcsma	51 frt 33 kr.
4. Megyesi k. urad. ispánlak	238 frt 87 kr.
5. Megyesi rom kath. kápolna	288 frt 32 kr.

III. A m.-kovácskői m. kir. kincst. ispánság irodájában

1886. évi június hó 28-án, délelőtti 10 órákor.

1. Pitvarosi k. korcsma helyreállítása	43 frt 54 kr.
2. Albertii k. korcsma	17 frt 57 kr.

A részletes árlejtési feltételek azon helyen, hol az árlejtés megtartatni fog, a hivatalos órák Aradon, 1886. évi május hó 22-én.

273—1.3

(Utánnomat nem díjazatik.)

Nyomtatja és kiadja a „Széchenyi irodalmi intézet” Aradon.

Pályázati hirdetmény.

Aradmegye világsi járásba a XXXIII-ik körösvi állomásra, — miután időközben üre-sedésbe jött. — Pankota m.-vár-sabani szék-helylyel, 600 frt évi fizetés és esetenként 20 kr. nappali s 40 kr. éjjeli látogatási járadal-mazással, a halottkői kötelezettség teljesítésé-nek feltétele mellett, ezenel pályázat nyitatik.

Minek folytán felhivatnak az illető érde-keltek, — miszerint kellőleg felszerelt — és főleg a gyakorlati képességet tanúsító okmá-nyok mellékleteivel ellátott kérvényeiket e hi-vatalba f. e. június 14-ig annyiul is inkább be-küldeni el ne mulasszák, miután a választás június 15-én, d. e. 10 órákor a pankotai köz-ségházánál mulhatatlanul megejtetni fog.

Kelt Világoson, 1886. május 23.

Sánka Lajos,

főszolgabíró.

367—2.3

Meghívás.

A kovaszinczi hegyközség 1886. évi május hó 30-án, d. e. 9 órákor a községházánál

HEGYSZÉKI**rendes közgyűlést**

tart, melyre a szőlő-birtokos urak tisztelettel meghívattak.

T á r g y:

1. A számvizsgáló-bizottság a mult évi számadásokat betérjeszti.
2. Az igazgató-választmány, hegykapitány, hegybírók, pénztáros, jegyző és ügyvéd választás.
3. Indítványok.

Kelt Kovaszinczen, 1886. május 22.

Barabás Péter,

hegykapitány.

361—2.3

Egyenruhák

es. kir. és magy. kir. tábornok, törz- és fő-tisztek, valamint altisztek és legénység, egy évi önkéntesek, m. kir. pénzügyőrség és esend-őrség, rendőrök, hadastyánok, tűzoltók, vasuti-posta- és távirat-erőszeti tisztek és erdészek, gazdasági akadémikusok, megyei hajdúk és egyáltalán bármely egyenruhát viselő testületek avagy egyének számára, ugyancsak az egyen-ruházathoz tartozó

felszerelési cikkek

a mindenkor legújabb szabályoknak s a kor igényeinek megfelelően megrendelhetők

TILLER és TÁRSA,

es. kir. és m. kir. hadsereg szállítóháló, Bpest, Károly-körút 22

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

304—4.5

Igérvények 360—2.3

1864-es sorsjegyekre

huzás 1886. június 1-én.

Főnyeremény 150,000 frt,

ára 5 frt bilyeggel együtt.

Wallfisch Armin

bank- és váltóüzlete, Aradon.

Videki megrendelések pontosan teljesítettek.

8254—886.

Aradmegye alispánjától.

Árlejtési hirdetmény.

A miska-vadász-talpai törvényhatósági uton 8—12 kilométer közt. — továbbá az arad-kürtiesi utvonalon 1—11 kilométer között 320, illetve 380 garmad rostált kavics kiszállításának biztosítása iránt 4246 frt 72 kr. illetve 4234 frt 10 kr. költségvetés mellett f. év június hó 5-én, d. e. 9 órákor Aradmegye alispáni irodájában nyilvános árlejtési tárgyalás fog tartatni.

Mely ekkénti versenytárgyalásra vállalkozni szándéko-zók 10 százalék bánompénzzel ellátva, azzal hivatnak meg, hogy a kavics felosztási kimutatás, költségvetés és árlejtési feltételek addig is a helybeli m. kir. államépítészeti hivatalnál tekinthetők meg.

Kelt Aradon, 1886. május 23.

Az alispán távollétében:

Szathmáry Gyula,

főjegyző.

364—2.3

Egy szoba
butorozva vagy butor nélkül

k i a d ó

Szabadság-tér 17. sz. alatt, földszinten,
özv. Backnénál.

372—1

374—1.3

Elkei járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény

A szentmártoni községjegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jövén, annak betöltésére ezennel pályázat nyitatik s választási határidőül Szent-Márton községházához folyó évi június hó 10-ének délelőtti 10 órája tűze-tik ki.

Az 1883. I. t.-cz. 6. §-a s az 1871. XVIII. t.-cz. 74. és 75. §§. szerint felszerelt pályázati kérvények a választást megelőző nap, vagyis június 9-én, d. n. 6 óráig alólírt járási szolgabíróhoz nyújtandók be.

Mely ebbeli pályázat ezennel közhirrre tételik.

El-k, 1886. évi májushó 27-én.

Szentes Károly,

főszolgabíró.